

ભારતની આત્મકથા

દેશ-પ્રદેશ

**સૌરાષ્ટ્ર-તમિલગમ
સહસ્રાબ્દીનો અનુબંધ**

ડી. કે. હરિ

ડી. કે. હેમા હરિ

**ભારત જ્ઞાનશ્રેણી
જ્ઞાન દ્વારા વિવિધ વિશ્વનું જોડાણ
ભારતના જ્ઞાનની અનુભૂતિ**

Original title: Saurashtra Tamilagam – Millennia of Connect
First Edition: April 2023

Copyrights 2023 © D.K. Hari and D.K. Hema Hari
All rights reserved.

ISBN - 978-81-960357-3-0

Publisher

BHARATH GYAN

101, GST Road, Tambaram,
Chennai 600045. INDIA
www.bharathgyan.com

Sales and Distribution

RARE PUBLICATIONS

Sri Padmavathi Nivas,
2nd Floor, Dr Sadasivam Road,
T. Nagar, Chennai 600017, INDIA
Email: info@rarepublications.in

Printed in Bharat at Capital Offset, Gandhinagar (Gujarat)

No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or any information storage or retrieval system without prior permission in writing from the publisher.

અનુક્રમણિકા

તામિલનાડુના મહામહિમ રાજ્યપાલશ્રીનો સંદેશ	૧૧
દ્વારકા શારદાપીઠાધીશ્વર જગદ્ગુરુ શંકરાચાર્યશ્રીનાં શુભાશીર્વાદ	૧૩
સૌરાષ્ટ્રીય વિદ્વાનનો સંદેશ	૧૪
પ્રસ્તાવના	૧૬
ઋણસ્વીકાર	૧૮
શાશ્વત બહુપરિમાણીય જોડાણ	૨૧
સૌરાષ્ટ્રના મૂળની શોધ	૨૩
સૌવીરથી સૌરાષ્ટ્ર	૨૪
શૂરસેની તરફથી સૌરાષ્ટ્ર	૨૬
સૂર્ય અને સૌરમથી સૌરાષ્ટ્ર	૨૭
૧૦૦થી સૌરાષ્ટ્ર	૨૮
સૌરાષ્ટ્ર - જૂની, પ્રાચીન ભૂમિ	૨૯
સૌરાષ્ટ્ર, સોરઠ : એક સુંદર ભૂમિ	૩૦
દ્વારકા : તમિલો અને સૌરાષ્ટ્રીયો વચ્ચેની સર્વસામાન્ય બાબતો	૩૧
સુનામી	૩૧
દ્વારકામાં સુનામી ?	૩૧
વિનાશનો ભૌગોલિક ચાપ	૩૨
પુરાતત્ત્વીય અને સાહિત્યિક પુરાવા સાથેનો સંબંધ અને સુમેળ	૩૫
સમુદ્ર હેઠળ રહેલ અવશેષો : સ્મૃતિ તરીકે	૩૬
તમિલો અને સૌરાષ્ટ્રીયોનો હજાર વર્ષ જૂનો સમાન ઇતિહાસ	૩૬
દ્વારકાથી સ્થળાંતર	૩૯
જનીન (DNA) વંશજોની મૂળ નિશાની સ્વરૂપે	૩૯
ગુરુવાયુર - એક મૂર્તિ જે કૃષ્ણ પૂર્વેની છે	૪૨
ગુરુવાયુર કેમ ?	૪૪
તમિલગમમાં મણિમંગલમ શિલાલેખ	૪૫
એક અવિભાજ્ય જોડાણ	૪૬

સૌરાષ્ટ્રીયોની ગાથા	૪૭
સૌરાષ્ટ્રે ભોગવેલી મુશ્કેલીઓ	૪૭
સૌરાષ્ટ્રીયોની ૫૦૦ વર્ષની યાત્રા	૫૦
તમિલગમમાં સૌરાષ્ટ્રીયોની વિશેષતાઓ	૫૨
પાંડિયેર તમિલની ગાથા	૫૩
દક્ષિણથી ઉત્તર તરફ સ્થળાંતર	૫૩
સંગમ ૧ - તત્કાલીન મદુરાઈની રાજધાની	૫૩
સંગમ ૨ - કપડાપુરમ્	૫૩
સંગમ ૩ - મદુરાઈ	૫૫
મદુરાઈ - એક સંગમ	૫૭
મદુરાઈ - પાંડિયેર માટેનો નિવાસ	૫૭
મદુરાઈ - સૌરાષ્ટ્રીયનો માટેનું સ્થળ	૫૭
મદુરાઈ - પ્રાચીન અને દિવ્યતાનું એક સુંદર મિશ્રણ	૫૭
મદુરાઈ વિષ્ણુ, શિવ અને પાર્વતી માટે	૫૮
સરસ્વતી નદી સાથેનો અનુબંધ	૫૯
સરસ્વતી, મનોહારિતા	૫૯
સૌરાષ્ટ્રમાં સરસ્વતી નદીની શોધ	૬૧
સરસ્વતી નદીના તટે પ્રભાસ પાટણ	૬૧
સરસ્વતી નદી - ભારતભરના વિચારોમાં	૬૨
તમિલગમ-સરસવતીનો સંબંધ	૬૩
લોકોની સ્મૃતિમાં અકબંધ સરસ્વતી	૬૮
પાટણ-પટ્ટીનામ : વેપારી અનુબંધ	૬૯
ભારતનાં વિવિધ પાટણ	૬૯
ગુજરાતમાં અણહિલપુર પાટણ અને પ્રભાસ પાટણ	૬૯
તમિલગમ અને દક્ષિણ ભારતનાં પટ્ટીનામ	૭૦
ધ્વન્યાત્મક અને કાર્યાત્મક સમાનતા	૭૨
ભારતનું ભાગ્ય	૭૨

દ્વારકા-થુવરાઈ : પ્રાચીન અનુબંધ	૭૩
દ્વારકા - સમુદ્રમાર્ગનું પ્રવેશદ્વાર	૭૩
સૌરાષ્ટ્રનું દ્વારકા	૭૩
દિલ્હીનું દ્વારકા	૭૩
તમિલગમમાં પણ દ્વારકા	૭૪
તમિલગમનું થુરાઈસ	૭૫
શિવનો અનુબંધ : સોમનાથથી રામનાથ	૭૭
શિવની આરાધના દ્વારા સંધાન	૭૭
તમિલગમમાં જ્યોતિર્લિંગ	૭૮
સૌરાષ્ટ્રનાં જ્યોતિર્લિંગ	૮૦
સોમનાથ : અડીખમ શ્રદ્ધાનું દૃષ્ટાંત	૮૩
સતત ચાલેલી લૂંટ	૮૩
સ્થાનિક લોકોના બહાદુરીભર્યા પ્રયાસો	૮૫
સોમનાથનું પુનઃનિર્માણ	૮૭
સોમનાથથી શીખેલા પાઠ	૯૨
ગોહિલ-તમિલ અનુબંધ	૯૩
ગોહિલ : જેણે તમિલનાડુ પર શાસન કર્યું	૯૩
ગોહિલનું અન્ય એક બલિદાન	૯૩
સોમનાથ : શ્રીકૃષ્ણનાં સ્મરણોનો અનુબંધ	૯૫
ભાલકા તીર્થ અને દેહોત્સર્ગ	૯૫
લકુલીશ-પાશુપત અનુબંધ	૯૭
વિષ્ણુનો અનુબંધ : રામાનુજ અને રામાનંદ	૧૦૧
શ્રી નરસિંહ મહેતાનો વૈષ્ણવધર્મ	૧૦૧
શ્રી વલ્લભાચાર્યનો વૈષ્ણવધર્મ	૧૦૨
સ્વામી રામાનંદજીનો વૈષ્ણવધર્મ	૧૦૩
ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાય	૧૦૪
તમિલગમ અને સૌરાષ્ટ્ર વચ્ચે વૈષ્ણવ જોડાણ	૧૦૪

દ્વારકા : ૧૦૮ દિવ્યદેશમાંથી એક**૧૦૭**

ભક્તો દ્વારા નિયમિત મુલાકાત	૧૦૭
હજારો વર્ષો પહેલાં આળવારો દ્વારા કરાયેલી યાત્રા	૧૦૮
૧૦૦૦ વર્ષ પહેલાં સ્વામી રામાનુજચાર્યની યાત્રા	૧૦૮
૭૦૦ વર્ષ પહેલાં સ્વામી વેદાંત દેશિકા દ્વારા થયેલી યાત્રા	૧૦૯
૪૦૦ વર્ષ પહેલાં શ્રી વેંકટધ્વરી દ્વારા થયેલી યાત્રા	૧૦૯
૧૫૦ વર્ષ પહેલાં યોજાયેલી યાત્રા	૧૦૯
સાંપ્રત સમયમાં થયેલી યાત્રા	૧૦૯
વેંકટેશ મંદિર, ખોરાસા, જૂનાગઢ	૧૧૦
શ્રી અનંતપ્રસાદજીનું યોગદાન	૧૧૦
વૈષ્ણવધર્મ માટે તમિલોનું યોગદાન	૧૧૧
સતત, અનંત પરિભ્રમણ થકી વૈષ્ણવ અનુબંધ	૧૧૨
સર્પાકાર જોડાણ	૧૧૨

શક્તિનો અનુબંધ : અંબા ને અંબાલ**૧૧૩**

સૌરાષ્ટ્ર અને તમિલગમની શક્તિપીઠો	૧૧૩
----------------------------------	-----

સૂર્યોપાસના : દૈનિક અનુબંધ**૧૧૫**

ચંદ્રભાગાદેવી અને સૂર્યદેવનું રહસ્ય	૧૧૮
તમિલગમમાં સૂર્ય અને ચંદ્રનાં મંદિરો	૧૧૯
મકરસંક્રાંતિ દરમિયાન સૂર્ય સાથે સંબંધ	૧૨૦
મકરસંક્રાંતિ દરમિયાન પતંગોત્સવ	૧૨૨

યાત્રાપથ : જોડતું પરિબળ**૧૨૩**

યાત્રાનું સત્ત્વ	૧૨૩
ભારતીય યાત્રાપથ	૧૨૪
ચારધામ યાત્રા	૧૨૪
પંચદ્વારકા યાત્રા	૧૨૬
પંચભૂત યાત્રા	૧૨૬